

JOHN MILTON
(1572–1631)

KRISTAUS GIMIMO RYTMETI

I
Prieš aušrą piemenys,
Budėdami vieni,
Šnėkėjosi idiliškai, ramiai;
Nebuvo daug vilties
Galingą Paną jiems
Išvyst gražiai ateinantį tenai.
Gal tik mergaitės, tik avių banda
Besikalbant rūpėjo jiems tada.

II
Ir tvieskia į akis
Šviesos jiems skritulys
Tą drovią naktį saulės skaitumui.
Su kardu it liepsna,
Su šalmu ir sparnais
Ten cherubinas su serafinu
Garsingom arfom iškilniai
Sugroja dangiškam Ipėdiniui.

III
Lig tol nebuvo ta
Giesmė dar išgirsta.
Giedojų ryto sūnūs taip kadais,
Kai Viešpats po erdves,
Paskleisdamas žvaigždes,
Pasaulį varžtais suveržė tvirtai,
Atvėrė bedugnes klaidas, gilias,
Bangoms nurinti liepęs kanale.

Vertė Alfonsas Tyruolis

STASYS SANTVARAS

GIMIMO GIESMĖ

Gimė džiaugsmas. Gimė laimė. Gimė saulė —
Gimė nesibaigiančių dienų viltis —
Ir sudužo, tartum veidrodį, gyvenimo apgaule,
Kalnus, vandenį, girias užliejo pilnatį.
Aš paliksiu šitą žalią, žalią slenį,
Ugnys nebedegs manų akių languos, —
Bet sode džiaugsmu aldės žiedais apkibus pavėnė,
Valtyt mano upėje per vasarą languos.

Gimė tulpė. Gimė lotos. Gimė rožė —
Žiedas pats gražiausias tarp visų žiedų —
Viešpats mano galių paslaptį ir perteklių atvožė,
Rytadienon be baimės aš, kaip sakalas, skrendu...

ANTANAS JASMANČAS

ADVENTAS

Vai sutemos, tos sutemos
Ir ore, ir akyse!
Ar Tu galėsi rasti mus,
Ar su mumis kartu paklysi?

Adventas jau. Dangus rasoja
Ant mūsų šilkinį skečių.
Po jais sausa mes žengiam koja.
Tai ko dar laukti ir aš turečiau?

Mes žengiam per pilną rinką
Gipsinių jėzusėlių.
Karaliai, piemens pasitinka,
Nuo šaltio ir drėgmės pamėle.

Ei, pirkit, pirkit! Betliejai pigūs!
Žvaigždės jų kaina krenta!
Ei, pirkit, pirkit! Sulygus,
Pridesime dar Naktį šventą.

KŪČIŲ VAKARAS

Tyli naktis. Šventa naktis.
Visas žvaigždės užgesinėjus,
Gatvės žvakelėm nusagstys,
Kad nepaklystų meilės pardavėjos.

O gatvės tokios tuščios bus.
Tik valkatos dar svirdinės sušalę.
Tamsa paslėps stogų stiebus,
Ir nežinos, kur vykti trys karaliai.

Už lango žerinio rankutę ties
Guminis kūdikelis.
Jam erodai netrokš mirties,
Ir jis nebėgs iš šilko prakartėles.

Tyli naktis. Šventa naktis.
Kažkas ir glorią jau groja.
Tai pliušo beždžionėlė skubomis,
Būgnėlių mušdama, vis trepsi koja.

Mintys Kūčių vakarui

„Nes Dievo išgananti malonė pasirodė
visiems žmonėms, ugdydama mus, kad
mes, užsigynę bedievytės ir pasaulinių
geidulių, gyventume esamajame amžiuje
santūriai, teisingai ir dievotai, laukdami
palaimintosios vilties ir mūsų didžiojo
Dievo bei Gelbėtojo Kristaus Jėzaus
garbės pasirodymo; jis atsidavė už mus,
kad atpirktų mus nuo visokios nedorybės
ir apvalytų sau nuosava tauta, stropia ge-
riesiems darbams“.

(Titus 2... 11–14)

KUN. VALDAS AUŠRA

Brangieji Viešpatyje, šian-
dien, be jokių užuolankų, no-
riu paklausti: kodėl mes taip
gausiai susirenkame Kūčių va-
karą bažnyčiose, rankose pasi-
ruošę žvakeles, klausomės cho-
rų ir solistų giedojimo bei patys
giedame? Ar tai mūsų eglutės
puošimo sezono bei dovanų pirkimo,
teikimo kitiems ir gavimo
sezono paruošiamasis aktas,
kuris kulminuosis, kai, sugrįžę į
namus, atplėšime tas supakuo-
tas dovanas? Kokia yra prie-
žastis, kad mes per visus me-
tus, gal net neprisiminę baž-
nyčios ir savo tikėjimo brolių
bei seserų, staiga Kūčių vakarą
taip gausiai susirenkame į Die-
vo namus?

Tikriausiai būtų sunku iš-
vardinti ir įvardinti tikrąją
priežastį, kodėl mes taip gau-
siai lankomės Kūčių pamaldose
ar Mišiose, kodėl staiga mums
prireikia ateiti į bažnyčią. Ta-
čiau pagrindinė priežastis —
išsakyta ar neišsakyta, supras-
ta ar dar gerai neįsisąmoninta
— yra aiški: visos tas dovanų
pirkimo-pakavimo-dovanojimo
šurmulys neužpildo sielos tuš-
tumos, nenuslopina vidinio
širdies nerimo, kuris taip
ryškiai išskyla šiais ilgais žie-
mos vakarais. Iš tikrųjų galima

suprasti, kodėl senovės žmonės
tikėjo, jog ilgiausių naktų laiko-
tarpiu visos pasaulio blogio jė-
gos tampa tokios galingos, kad
net kyla grėsmė pasaulio gy-
vybės harmoningam vyksmui.

Mūsų pačių sau ir kitiems
dovanotomis davanomis kuria-
mas džiaugsmas nesugeba pra-
dziuginti širdies iki pačių jos
gelių. Dainos ir melodijos, ku-
rias girdime nuo ryto iki vaka-
ro, sklindančios radijo ir TV
bangomis, neįstengia užpildyti
spengiančios tylos, žiojėjančios
mumyse. Ir — dainos/giesmės, ir
dovanos, ir išpuošti namai ne-
gali paslėpti mūsų nuo savęs
pačių: sukiužusių, kaip išmesti
į šiukšlyną puodai, ligų vargi-
namų, nelaimingų, nemylimų
ir nemylinčių, apleistų, besiru-
pinančių tik savimi, bėminčių
tik save — mirtingų ir nuo-
dėmingų žmonių.

Mums trūksta gyvenimo pil-
natvės, kurios pojūtis ir tolimas
atminimas glūdi kažkur giliai
mumyse. Iš kur jis ateina?

Jis ateina iš to laiko, kai
žmogus dar turėjo neužtemdytą
ir tiesiogį ryšį su savo kūrėju
Dievu. Būtent šis mumyse
glūdintis jausmas ir leido to-



Giorgio da Castelfranco (apie 1478–1510). „Piemenėlių pagarbinimas“.

kiem iškilim teologam, kaip
Augustinas, Tomas Akvinietis,
teigti kad mes, turėdami šį
igimtą Dievo pojūtį, pažvelgę į
mus supantį pasaulį, galime
atpažinti ir suprasti jo kūrėją.
Taciau visų svarbiausia, mano
manymu, kad šitas mumyse
glūdintis pilnatvės ir dvasinės
harmonijos siekis, vertia mus
ieškoti tos harmonijos šaknų.
Kur jos glūdi? Filosofijoje?
Moksle? Mene? Muzikoje? Ki-
tose žmonių sukuriose struk-
tūrose ir reiškiniuose? Ne! Tie
visi išvardinti dalykai tarnauja
tik kaip reikšiniai (veidrodžiai),
atšpiečiantys / atspindintys
link mūsų tą tikrąjį šviesos šaltinį.
Lygiai, kaip naktį švie-
čiantis mėnulis atspindi mums
pasilėpusios saulės šviesą, pats
nebūdamas šviesos šaltiniu.

Tikrasis šviesos šaltinis yra
Dievas. Tikroji gyvenimo pil-
natvės ir dvasinės harmonijos
priežastis yra kiekvieno mūsų
ryšys su Dievu, kuris, kaip mes
puikiai žinome, mums atrodo
toks tolimas, toks neprieinamas
ir nesuprantamas. Ar mes tu-
rime kokią reikšmę Dievo egzis-
tencijai? — klausia filosofas ir
nežino atsakymo. Ar iš viso
toks reikšmės, kaip Dievas, eg-
zistuoja? — klausia mokslas ir
gamta, bet ir jie negali duoti
absolučaus atsakymo. Tačiau
mes, kurie esame krikščionys Tri-
vienio Dievo vardu galime drą-
siai ir tvirtai sakyti — taip!

Tikėjimo dėka, mes tvirtai
žinome ne tik, kad Dievas yra,
bet kad mes jam esame brangūs
ir artimi — mes esame jo myli-
mi. Jis atsiuntė savo Sūnų į šį
pasaulį, kad mes, tie, kurie ne-
supratome Dievo ir nuo jo atito-
lome, galėtume vėl prie jo pri-
artėti, kad galėtume vėl bend-
rauti su juo. Šv. Paulius tie-
siai rašo: „Nes Dievo išgananti
malonė pasirodė visiems žmo-
nėms“... Kūčių vakarą mes pri-

simename ir dar kartą pati-
riame Dievo malonę, apsi-
reikšusią Kūdikėlio Jėzaus gimimui,
kuri yra skirta mums visiems: kiekvienam
iš mūsų, kaip Jo šeimos nariui.

**Kūčių vakarą mes prisimename ir dar
kartą patiriame Dievo malonę,
apsireikšusią Kūdikėlio Jėzaus gimimu,
kuri yra skirta mums visiems: kiekvienam
iš mūsų, kaip Jo šeimos nariui**

mas ir nukryžiuojamas yra
neatskiriama, kadangi šis Dievo
Vaikas prisiima nieko nevertų
toks tolimas, toks neprieinamas
ir nesuprantamas. Ar mes tu-
rime kokią reikšmę Dievo egzis-
tencijai? — klausia filosofas ir
nežino atsakymo. Ar iš viso
toks reikšmės, kaip Dievas, eg-
zistuoja? — klausia mokslas ir
gamta, bet ir jie negali duoti
absolučaus atsakymo. Tačiau
mes, kurie esame krikščionys Tri-
vienio Dievo vardu galime drą-
siai ir tvirtai sakyti — taip!

Tikėjimo dėka, mes tvirtai
žinome ne tik, kad Dievas yra,
bet kad mes jam esame brangūs
ir artimi — mes esame jo myli-
mi. Jis atsiuntė savo Sūnų į šį
pasaulį, kad mes, tie, kurie ne-
supratome Dievo ir nuo jo atito-
lome, galėtume vėl prie jo pri-
artėti, kad galėtume vėl bend-
rauti su juo. Šv. Paulius tie-
siai rašo: „Nes Dievo išgananti
malonė pasirodė visiems žmo-
nėms“... Kūčių vakarą mes pri-

Jėzus Kristus, „mūsų didysis
Dievas ir Išganytojas“, pakeičia
mūsų širdis pakeisdamas mūsų
amžiną ateitį. Kaip geras

mokytojas, ap. Paulius skelbia,
kad Dievo malonė „ugdo mus,
kad atsisakytume bedievytės
ir pasaulinių geidulių ir gyven-
tume esamajame amžiuje san-
tūriai, teisingai ir dievotai“. Šio
ugdymo darbo rezultatai atsi-
randa ne mūsų stiprumo ar
noro pasikeisti deka, bet Jo ma-
lonės deka (Titui 3:5): „Jis
išgelbėjo mus... ne dėl teisumo
darbų, kuriuos mes buvome
padarę, bet vadovaudamasis
savo gailestingumu, Šventosios
Dvasios veikiamo atgimimo ir

atnaujinimo apiplovimu“. Šita
Jėzuje įsikūnijusi Dievo malonė
ir šiame amžiuje sukuria ti-
kėjimo pripildytą širdį, ku-
rios krikščionims suteikia kan-
trybės „Jaukti pažadėtosios atei-
ties“, palaimintos vilties atėjimo
ir Jėzaus Kristaus, didžiojo
Dievo ir Išganytojo, šlovės apsi-
reikšimo“.

TURINYS

Kūčių vakaro rambė.

Simpoziumai — sąlyčio
taškų paieškos. Šventasis
karalaitis meldžiasi už
Lietuvą.Iš kur atkeliauja
Kalėdų senelis. Poezijos
skaitymai rudenį.

2004–ųjų metų turinys.



„Angelų daina“.

San Francisco pavieklų galerija.

Simpoziumai — sąlyčio taškų paieškos

Mūsų pašnekovas – XIII pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumo tarybos pirmininkas, Lietuvos mokslų akademijos prezidentas akad. Zenonas Rokas Rudzikas.

– Gerbiamasis Akademike, dalyvavote pirmajame pasitarime, kuriame buvo svarstomi 2005 m. vykiančio XIII pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumo reikalai. Kas Jums pačiam yra šie simpoziumai? Kada pirmą kartą dalyvavote?

– Dalyvavau dviejuose simpoziumuose – X Čikagoje (1997 m.) ir XI (2000 m.) Lietuvoje. Man tenka dalyvauti daugelyje mokslo konferencijų, bet, paminėjus pirmąjį simpoziumą, man padarė didžiulį įspūdį, nes, būdamas JAV, su visais dalyviais galėjau susikalbėti lietuviškai. Buvo labai neįprasta, keista ir įdomu.

XI simpoziumas jau vyko Lietuvoje ir buvo labiau įprastas. Žinoma, tai, kad jame dalyvavo ir lietuvių iš JAV bei kitų šalių, simpoziumą nuspallino ypatingomis spalvomis.

– Čikagoje tikriausiai patyrėte ir daugiausiai išspūdžių?

Profesionalus mokslo darbuotojas paprastai dalyvauja siauros srities ir grynai mokslinėje konferencijoje. Tačiau simpoziumų renginiai yra daug platesnio pobūdžio, nes paprastai juose dalyvauja labai skirtingų sričių ir kryptų mokslo bei kūrybos žmonės. Tai, kad simpoziumuose dalyvauja ir kūrybos atstovai, įdomiai išsiskyrė iš tradicinių ir man įprastų renginių.

Mokslų nepasigedo

– Ar simpoziumuose, kuriuose dalyvavote, Jums pačiam mokslų nepasigedo?

– Iš tikrųjų mokslų nepasigedo buvo mažiau nei specializuotose konferencijose, bet tai gal ir yra simpoziumų privalumas. Net ir džiaugiuosi, kad mokslų nepasigedo per daug – jo nepasigedau. Užtat ten diskutuota apie politines, ekonomines, teises ir kitas mūsų valstybei svarbias aktualijas. Svarbiausia, kad galėjome pabendrauti su lietuvių, kurie didesnę gyvenimo dalį praleido Amerikoje, kiti ten net gimę.

Pamenu, dar tada atkreipiau dėmesį į jauną vyrą iš visai kitos emigracijos bangos, kuris jautė pareigą dalyvauti organizaciniame simpoziumo darbe, nors JAV gyveno tik porą metų. Man tai padarė įspūdį, nes dažnai girdžiu, kad naujosios emigracijos atstovai labai sunkiai įsitraukia į Amerikos lietuvių visuomeninį ir kultūrinį gyvenimą. Tai ir suprantama, nes naujai atvykusiesiems pirmiausia reikia įsitvirtinti gyvenime, gal todėl nedaug lieka laiko visuomeninei veiklai.

– Gal sunku įsitraukti į visai kitą gyvenimo ritmą. Beje, ar visada lengvai vieni kitus supranta?

Pamenu, Čikagoje baigiamosios puotos metu mes, du iš Lietuvos, sėdėjome prie vieno stalo su Amerikos lietuviu. Gal kam tie nianaus pasirodys labai nereikšmingi, bet mus jie nustebino. Reikėjo labai greitai valgyti atneštus patiekalus, nes užgrybi muzika, prasidėjo šokiai, ir jei lėkėte dar buvę kėdės prie stalo, lėkėte jau nerami – padavėjos bus spėjusios nunešti. Man buvo labai įdomu pašneškinti vietinius lietuvių, tai tą ir dariau. Man šnekant, mūsų tautiečiai skubėjo valgyti, o mano ką tik paliestą maistą mikiškos padavėjos spėdavo nu-

nešti. Gyveni ir mokaisi.

Tada pajutau, kad tarp mūsų daug skirtumų ir net nesuskalbėjimo. Maloniai bendraudami su jais, šiek tiek ir pasiginčydavome. Pastebėjau, kad vieni kitus vertiname ne visai pakankamai, kartais gal dėl to, jog vieni kitų pakankamai gerai nepažįstame. Pradėjome kalbėti apie lietuvių tremtį į Sibirą, o mūsų Amerikos tautiečiai ir sako, kad jie taip pat jautėsi tremtiniais. Plačiaja prasme gal taip ir yra, tačiau visiškos lygybės ženklo tarp jų nedėčiau.

– Manau, turite teisę vertinti, nes juk pats buvotė ir Sibiro ištremtų tėvų vaikas, vadinasi, ir mažametis tremtinys – vidurinė mokyklą baigė Tomso srityje, kiek pamenu, Asino mieste.

Suprantu, kad ir Vakarų pasitraukę ir į JAV po karo atvykę lietuvių patyrė daug vargo, kol išsūrė, prisigyveno, bet tai buvo savarankiškas jų pasirinkimas iš kelių blybių. Mes Lietuvoje tokio pasirinkimo išvis neturėjome.

Pakilti virš siaurų interesų

Gal šių dalykų ir neverta sukreiminti, bet simpoziumuose juk ir ieškome sąlyčio taškų. To, kas mus artina. Čikagoje didelį įspūdį daugeliui simpoziumo dalyvių padarė Padėkos dienos minėjimas ir šventinio kalakuto valgymo per svarbiausią JAV kalendoriaus šeimyninę šventę. Nuostabu, kai skirtingų kultūrų ir istorinių patirtį žmonės vienas kitam parodo geranoriškai.

– Kalakutas ant Padėkos dienos stalo – tai dalė Amerikos. Labai humaniška šventė prieštaravimų draskomame pasaulyje.

– Prasmingas sugyvenimo patirtis, sugebėjimas pakilti virš savo grupės interesų.

– Gal ir simpoziumais turėtų būti siekiama tokių naujų prasmų, paieškų, platesnių apibendrinimų, kurie padėtų mūsų tautos skirtingos istorinės ir socialinės patirties kartoms rasti naujų jungčių? Gal iš savo siaurų konkretaus mokslo interesų reikėtų pakilti iki platesnių apibendrinimų?

– Visiškai pritariu. Nagrinėdamas XII mokslo ir kūrybos simpoziumo, vykusio 2003 m. Čikagoje programą, pastebėjau, kad kai kurie pranešimai buvo labai specialūs, aktualūs tik tos pačios srities mokslininkams. Reikėtų taikytis prie daugumos simpoziumo dalyvių.

Atsivėrę vartai kelia ir problemų

– Beje, nepasidalykite išpučiais apie Lietuvoje 2000 m. vykusį XI simpoziumą?

– Svarbiausi renginiai vyko Vilniaus pedagoginiame universitete, vadinasi, beveik namuose. Simpoziumo dalyvių jautiesi tol, kol dalyvauji renginiuose, o, išėjęs iš simpoziumo, iškart vėl pasineri į kasdienius darbus. Kitaip yra JAV, kai viso simpoziumo metu jautiesi ypatingoje aplinkoje.

– Ar labai skyrėsi čikagietiško ir vilnietiško simpoziumų tematika?

– Lietuvoje yra daugiau mokslinių pajėgų, tad visai suprantama, kad daugiau nagrinėjome mokslines problemas. Manau, kad būsimosio XIII simpoziumo programą mums pavyks parengti tokią, kad galėtume susitelkti ties mokslo aktualijomis, prioritetinėmis kryptimis, bet taip pat nagrinėsime ir mokslo įtaką eko-



Dvyliktojo mokslo ir kūrybos simpoziume, vykusiam 2003.05.23 d., Lemont, IL, Politinių mokslų sesija. Iš kairės: Raimundas Lopata, Ramūnas Vilpišauskas, Leonas Sabaliūnas, Julius Šmulskys, Bronius Nainys. Indrės Tijiūnienės nuotr.

nomikai ir žmonių gyvenimui. Pirmajame pasitarime simpoziumui pasiūliau motto: „Lietuva globalizacijos sąlygomis“, ar panašiai. Lietuvai tapus Europos Sąjungos ir NATO nare, atsivėrė daug naujų galimybių, bet ir tautos identiteto, kalbos, kultūrinio palikimo išsaugojimas mums ypač svarbus. Intelektinio potencialo išsaugojimas, protų „nutekėjimas“ – neišspręstos problemos. Lietuva save veikia su globaliuoju pasauliu, atsiradus informaciniams technologijoms, atvėrė plačius vartus į pasaulį, bet nepašalinę senų problemų, išskėlė ir naujų. Kaip sakiau, pasikeitusios sąlygos globalizacijos epochoje, į kurią įžengėme, reikalauja aptarti, kaip mums neprarasti savo dvasinių turtų.

Ryšys su pasaulio lietuviu

– Ką mums galėtų pasiūlyti išeivijos lietuvių, ir ką mes galime pasiūlyti išeivijai? Jei nieko, tai simpoziumai netenka savo reikšmės.

– Tiesa tokia, kad dešimtadalį savo gyventojų Lietuva jau prarado. Galbūt laikinai, nes jie dirba kitose šalyse. Esama ir to-

kio požiūrio, kad Lietuva – tai visi lietuviai, nepriklausomai nuo gyvenamosios vietos. Jei taip, tai ryšys su viso pasaulio lietuviu yra nepaprastai svarbus. Tie žmonės turi jaustis Lietuvos pilieciais, nenutraukti ryšių su savo šalimi. Todėl reikia rūpintis ir lietuvių kalba pasaulyje. Argi nebūtų gerai, jei būtų vienas Europos Sąjungos televizijos kanalas, per kurį užsienyje gyvenantys lietuviai tam tikrą dieną ir valandą galėtų pamatyti jiems parengtų lietuviško radijo laidų. Interesu mėsina žiūrėti „Pano ramą“, skaityti lietuviškus laikraščius. Štai apie tokių ryšių su mūsų tautiečiais užsienyje turime galvoti.

– Iki šiol simpoziumai sukdavosi daugiausia apie JAV ir Lietuvos lietuvių. Reikėtų daugiau dėmesio skirti ir kitose šalyse gyvenantiems žmonėms – pavyzdžiui, ES šalyse ar iš buvusios Sovietų Sąjungos išeiviose respublikose, dabar nepriklausomose valstybėse. – Apie tai šiandien kalbėjome

pasitarime. Kad tie žmonės galėtų atvykti į simpoziumą Vilniuje, reikės finansinės paramos. Mėginsime ją gauti. Norėčiau, kad bent keletas pakankamai aukšto rango žmonių atvyktų, gal net nebūtinai lietuvių, bet kurie domisi ir Lietuvos problemomis. Būtų neblogai, jei atvyktų kuris nors JAV Kongreso narys ar garsus politologas.

– Gal praverstų pasikviesti ir Lietuva besidominčius, lietuvių kalbą mokančius kitų tautų ir valstybių mokslo žmones? Juk yra japonų, dabar jau ir kinų, mokančių lietuviškai. Gal jų dalyvavimą paremtų ir tu valstybių ambasados Lietuvoje? Kodėl nepasikviestų iš Prancūzijos, Vokietijos ar kitos ES šalies lietuviškai pramokusio vieno kito lietuvių neabejingo žmogaus?

– Labai gera mintis. Tokių asmenybių yra Italijoje ir kitose valstybėse. Išties kodėl jų nepakviestų į simpoziumą? Tokio asmens pranešimas, tegul ir neilgas, bet gerai su Lietuva ir lietuviškais realijomis susipažinusio užsieniečio akimis. Toks žvilgsnis į Lietuvą būtų labai naudingas.

Kalbėjosi
Gediminas Zemlickas

Šventasis karalaitis meldžiasi už Lietuvą

Antroji šv. Kazimierui skirta paroda Lietuvos nacionaliniame muziejuje

JADVYGA GODUNAVIČIENĖ

Lietuvos nacionaliniame muziejuje, prie Gedimino kalno Vilniuje, nuo šių metų lapkričio 18 d. veikia antroji paroda (tiksliau buvusios parodos antroji dalis) „Šv. Kazimiero kultas ir ikonografija Lietuvoje“. Ją žmonės galės lankyti iki ateinančių metų pavasario. Kovo mėnesį muziejuje numatoma surengti Lietuvos Globėjui skirtą mokslinę konferenciją. Iki to laiko bus išleistas parodos katalogas.

Apie pirmąją parodos dalį *Drauge* rašyta spalio mėnesį. Rašinyje minėti 16–19 a. įvykiai, siejami su Šv. Kazimiero garbinimu ir vaizdavimu mene. Dabartinėje ekspozicijoje ši tematika tęsiama, minint tolesnius laikus (19 a. pabaigą ir 20 amžių).

Parodos kuratorė, Lietuvos nacionalinio muziejaus ikono-grafė Neringa Markauskaitė pabrėžia, kad 19 a. pabaigoje ir 20 a. pradžioje išryškėjo naujos šv. Kazimiero kulto ir vaizdavimo mene formos. Tam įtakos turėjo lietuviškos spaudos drau-

dimas, tautinio išsivadavimo judėjimas. Steigėsi Šv. Kazimiero draugijos, kurios skatino pažangą, laisvės siekį, rūpinosi jaunimo švietimu, labdara. Tokias draugijas kūrė Amerikos, vėliau ir okupuoto Vilniaus krašto lietuviai.

Čikagoje 1907 m. įkuriamas Lietuvos Šv. Kazimiero seserų kongregacija, kuri 1918 m., atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, persikėlė į Pajaislio kamaldulių vienuolyną.

Parodoje gana plačiai apžvelgiama draugijų ir kongregacijų veikla, rodomos emblemos, ženkleliai, dokumentai, fotografijos, vėliavos ir kt. atributika. Vilnietė dailininkė Birutė Zokaitytė sukūrė draugijų veiklos plėtrą parodanti meniška žemėlapi.

Lietuvos bažnyčios parodai paskolino daug šv. Kazimiero paveikslų. Iš Vilniaus Šv. Mikalojaus bažnyčios atgabentas dailininko Vytauto Kasulio (1918–1995) paveikslas „Šv. Kazimieras atgailauja už Lie-

tuva“, nutapytas 1943 m. surengtam šv. Kazimiero atvaizdo konkursui ir pripažintas geriausiu. Sukrečiantis siužetas parodo šventąjį, žvakį šviesioje parangoje, laisvės siekį, rūpinosi jaunimo švietimu, labdara. Tokias draugijas kūrė Amerikos, vėliau ir okupuoto Vilniaus krašto lietuviai.

Konkurse dalyvavo Jonas Mackevičius, Vytautas Kasulius, Vincas Dilka, Petras Kalpokas, Juozas Zikaras ir nemažai kitų dailininkų, kurie savo darbuose dažnai nutoldavo nuo tradicinių šv. Kazimiero vaizdavimo kanonų, pabrėžė šventojo ryšį su Lietuva įvairiais istorijos laikotarpiais. Gaila, kad ne visus konkurso darbus parodos rengėjams pavyko rasti, bet tie, kurie rodomi, sudaro aiškų šio svarbaus renginio vaizdą.

Sovietmečiu daug šv. Kazimiero atvaizdų sukūrė išeivijos menininkai. Dalis tų darbų taip pat eksponuojama. Tai Vytauto Igno lino raižinys iš Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus, Amerikos lietuvių,



Pranciškus Niemiroski. „Šv. Kazimieras malduoja prie Vilniaus katedros durų“.

skauto Vlado Bacevičiaus albumas, saugomas Lietuvos nacionaliniame muziejuje. Albume – teminė filokartijos ir filatelijos kolekcija. Rodomi vokai, atvirukai, skirti šv. Kazimiero mirties metinių sukakčiai. Juos puošia nežinomo autoriaus lipdė, dailininko Romo Viesulo pasto ženklas, Antano Tamošaičio proginis ženklas. Yra keli paveikslai, sukurti pagal Florencijos Pitti galerijoje saugomą Carlo Dolci šv. Kazimiero atvaizdą.

Priekario Lietuvoje šv. Kazimiero garbinimui skirta daug dėmesio. Naujai įsteigta Panevėžio vyskupija 1926 m. šį šventąjį pasirinko savo globėju. Tai pirmojo vyskupo Kazimiero Paltaroko nuopelnas. Vyskupas pats rinko šv. Kazimiero atvaizdus. Dalis šios kolekcijos irgi rodoma parodoje. Vienas jos kūrinių – garsus vitražininko Stasio Ušinsko šviesovandų šventojo atvaizdas, padovanotas vyskupui jo kunigavimo 50 metų sukakties proga. Vyskupo Kazimiero Paltaroko parašytas dailininkas Jonas Mackevičius Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje nutapė freską „Šv. Kazimiero pasirodymas lietuvių kariuomenei ties Polocku“ (1931–1933), o pats vyskupas parašė studiją apie šv. Kazimierą. Parodos lankytojai gali pamatyti kai kuriuos vyskupo Kazimiero Palta-

roko rankraščius.

Per visas okupacijas šv. Kazimiero atvaizdas buvo tartum laisvės siekio simbolis. Parodoje eksponuojama popiežiaus Pijaus 12-ojo 1948 m. brevė, kuria šv. Kazimieras skelbiamas ypatinguoju Lietuvos jaunimo globėju. Šį dokumentą maloniai paskolino Vilniaus arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis parodos atidaryme dėkojė jos rengėjams, ypač Lietuvos nacionalinio muziejaus direktorei Birutei Kulnytei.

Tarp gausių proginų, konkrečiai vienas ar kitas asmeniui skirtų, eksponatų išimtinai 1985 m. dailininko Kastyčio Juodikaičio grafikos darbas „Šv. Kazys“, skirtas žinomam kunigui, jėzuitui, sovietų lagerių kaliniui Kastyčiui Matulioniui.

Parodos rengėjai dėkingi Vilniaus arkivyskupijai, Lietuvos vyskupams, Kauno arkivyskupijos muziejui, bažnyčių klebonams, Nacionaliniam M. K. Čiurlionio dailės muziejui, Lietuvos centriniams valstybės archyvai, lietuvių literatūros ir tautosakos institutui, kolekcininkams, paskolinusiems kūrinius, visiems prisidėjusiems. Ši paroda tai Lietuvos malda šv. Kazimieriui – savo globėjui, – pasakė kunigas, pranciškonas Julius Sasnauskas, buvęs okupacijos metų disidentas.

Iš kur atkeliauja Kalėdų senelis?

LIBERTAS KLIMKA

Ak, tos didžiosios žiemos šventės! Saulėgrįža, Kūčios, kūdikėlio Jėzaus gimimas, šventosios Kalėdos; štai ir Naujieji metai! Naujos viltys, ateities siekių ir svajonių išsiskyrimas... Gražiausios žiemos šventės ir dideliam, ir mažam.

Vaikus lanko Kalėdų senelis; su juo susitinkama šventinių renginių metu. Jis pasakoja, kaip skubėjo čion, ir roges pasikinkęs devyniaragius elnius, skriedamas virš sniego privinkusių debesų iš tolimosios šalčio šalies Laplandijos. Mažiukas Senelis aplanko naktį miegančius, įsmukęs židinio kaminu vidun, – sudeda dovanėles po eglutę ar į pakabinatą prie lovelių kojinaite. Gal ir suaugusiems būtų įdomu, kaip gi dovanų senelis apsigyveno tolimoje šiaurėje, kodėl reikia papuošti eglutę jo belaukiant, ir ar seniai jis atrado Lietuvą, jos vaikus?

Senovės romėnai savo kalendoriaus pirmąjį mėnesį buvo paskyrę Janui, dviveidžio laiko dievačio garbei. Pirmąsias šio mėnesio, vadinamo Januariu, dienas vadino kalendomis. Tai būta reikšmingo laiko tarpsnio visuomenės gyvenime, nes tada būdavo renkami svarbūs valstybės pareigūnai – konsulai. Kaip paskatinimą prieš rinkimus gerai pagaltoti, teisingai apsispręsti, namuose pamerkdavo nulaužtą lauro šakelę. Štai čia turbūt ir slypi Kalėdų eglutės tradicijos pradžia. Beje, ir skolas reikėdavo pirmosiomis kalėdų dienomis gražinti, kad sąžinė per rinkimus būtų rami. Viena pirminių žodžio „kalendorius“ reikšmių ir yra „skolų knygelė“.

Viduramžiais gyvavo tradicija bažnyčiose rengti misterijas – vaidinimus, iliustruojančius Šventajame Rašte aprašytus įvykius. Pradėdant nuo Adomo ir Ievos, kai prie rojųus medžio jie buvo gundomi žaltio paragauti užginto pažinimo vaisiaus. Tą medį vaidinimui darėdavo iš eglišakių, – kas gi dar žaliuoja žiemą. Štai kodėl kaimie eglutės iki šiol puošiamos raudonskrusčiais obuoliukais.

Anglijos princas Albertas 1840 metais savo žmonai kara-

lienei Viktorijai paruošė staigmeną – rūmuose buvo papuošta žaliaskarė, kvepianti žiemos mišku. Princas gimė Vokietijoje, tad gal žinojo senojo žemyno tautų tradicijas. Per didikų rūmus, dvarus kalėdinė eglutė atkeliavo ir į mūsų kraštą. Lietuviškuose raštuose kalėdinė eglutė pirmą kartą paminėta 1853 metais; ją jaunystėje matęs būsimasis poetas ir vyskupas Antanas Baranuskas caro valdininko-vachmistro namuose Vainute.

Pirmąsias eglutes su žaidimais ir dovanėlėmis imta rengti rusiškose mokyklose XIX a. gale. Norėta pavilioti lietuvių vaikus, atitraukti nuo slapstųjų daraktorių mokykelių. Todėl to meto Lietuvos šviesuomenė priešiška šutiko tokius vakarėlius, aiškindama, kad tai nėra lietuviška tradicija. O kaimo jaunimas Naujuosius metus sutikdavo linksme būryje. Aukštačiuose nuo seno buvo rengiami persirengėlių vaidinimai, parodant, kaip senuosius metus – nuskurusį senį išvaro naujieji – skaitus jaunikaite, dar ir Giltinge pasitelkęs. Po kaimus vaikščiodavo ir Senis Kalėda, – apsilvilkęs išvirkščiais kailiniais, su kupra, pasiramstiodamas didžiausia krivule, apsikabinęs terbą dovanoms. Senį lydėdavo būrys „avinėlių“. Kiekvienos sodybos šeimininkas jį pasveikindavo iškilminga prakalba: „Aš Kalėda! Atėjęs iš ano krašto, kur miltų kalnai, midaus upės, alaus ežerai; saldainiais lyja, baronkom sniega. Nešu tarbų, pilną skarbų: laime, derlių ir visokį labą“. Tada žerdavo saują javų mišinio gerosios kerčios link, tardamas „Čiunebrūkšt, avinėli!“ Jo palydovai užtraukdavo kalėdinę giesmę, o vaikus apdalydavo riešutais.

Pirmojo pasaulinio karo metu eglutę puošdavo vokiečių kariai, išsiilgę gimtųjų namų; pakviesdavo prie jos ir kaimo vaikus. Pirmosios nepriklausomybės metais Švietimo ministerija ragino eglutes rengti mokyklose; netrukus ji vaikus džiugino ir namuose, kaimo pirkiose. Pirmosios kalėdinės dovanėlės – viso labo saldina-

kai nuo eglutės šakelių. Nusi-rinkti juos buvo leidžiama per Tris Karalius, nuredant eglutę, tačiau iki tos dienos iš saldai-nių būdavo belikę tik spalvoti popierėliai...

III-IV amžių sandūroje dabartinės Turkijos teritorijoje Demre miestelio apylinkėse gyveno vyskupas Mikalojus Myrietas, vėliau paskelbtas šventuoju. Garsėjo savo labdaros darbais, kuriuos stengdavosi atlikti taip, kad niekas nesužinotų geradario vardo. Vieną vargin-gą našlės šeimą jis sušelpė, slapčiomis įmetęs aukso gabalėlį į vaiko kojinaite, padžiautą prie ugniakuro. Iš šventojo le-gendos atsirado paprotys persi-rengus raudonais vyskupo rū-bais, pasiėmus ganytojiškąją lazda, prieš šventąsias Kalėdas aplankyti paties vargingiausias šeimas, nunešti jų vaikams ska-nesnio maisto, drabuželių. Te-gu šventė būna džiaugsminga ir likimo nuskriaustiems...

Bažnytinėse misterijose šv. Mikalojaus personažas įgavo linksmumo ir net išdaigiskumo. Jį lydėdavo riteris Ruprechtas, diktas barzdotius, rūšios iš-vaizdos, apsirengęs odiniais darbužiais. To riterio pareiga – pabarti padaužas ir išdykelius, nubauti neklusnius, nemo-kančius poterius. Ilgainiui abu personažai sutapo. Iš riterio Kalėdų senelis paveldėjo plačiausią odinį diržą ir plevė-suojančią barzdą. Olandijos vaikai jį pavadino malonybiškai Santa Klaus, toks trumpinys iš lotyniškojo Nikolaus. Jie lau-kdavo šventojo atkeliaujant bal-tu žirgu Kalėdų vidurnaktį. Į savo kurpaites, sustatytas ties lova, žirgų įdėdavo morkų, šie-no... bet sumigdavo belaukda-mi. Iš ryto kurpaitėse ar koji-naitėse rasdavo atlygį – do-vanėlių.

Santa Klaus vardą pasaulyje išgarsino linksmų plaučių ame-rikietis, diplomatas ir rašytojas Washington Irving. Dirbdamas ir gyvendamas Europoje, jis domėjosi įvairių tautų papro-čiais bei tradicijomis. 1809 me-

tais W. Irving išleido smagių pasiskaitymų knygą ilgu pava-dinimu: *Tikroji New York istori-ja nuo pasaulio sutvėrimo iki olandų dinastijos pabaigos, pa-pasakota tėvo Knickerboerio*. Čia šmaikščiai parodijuojamas mokslinis istoriografinis stilius.

O knickerboeriais pravar-džiuojami olandų kilmės niu-jorkiečiai. Šioje knygoje tradiciniai papročiai gerokai autorizuoti, pridėta ir savo išmonės. Pasak W. Irving, San Klaus pas vai-kus atvykstas, pasikinkęs elnią, židinio kaminu, kaip koks ša-manas nusileidžias į mie-gamąjį ir ten paliekas vaikams dovanėlių. Kitas amerikietis, poetas Clement Moore 1822 metais jau eilėmis aprašė Kalėdų senelio kelionę. Į roges jis įkinkas net aštuonis elnius; įdomūs jų vardai: Veržlusis, Greitasis, Žvaigždė, Vėtra, Ragana, Rūstis, Žaibas ir Griaustinis. Štai taip paaiškėjo kad Kalėdų senelis, arba Santa Claus, gyvena šiaurėje, o ne Ispanijoje, kaip manė olandų vai-ka. Be abejo, ir todėl, kad XIX

a. antroje pusėje dienraščiai mirgėjo pranešimais apie šiau-rės keliones, Arkties tyrinėj-i-mus, bandymus pasiekę Žemės ašigalius. Teko vaikų stebukla-dariui vyskupui mitrą pakeisti slidininko kepurėle, kokią dėdavo saamiai Laplandijoje. Mark Twain Santą Claus apgy-vendino dar šaltesnėje vietoje – Mėnulyje, nes jo elniai stebuk-lingi, gali skrieti ir erdve. 1902 m. Frank Baum parašė vaikų numylėtinio biografiją; ten nu-rodytas toks jo adresas: Ozo šalis, miškas Gugu, juoko slenis Chocho. Šiaurės paš-vaistė Kalėdų senelio kelią nut-vieskė Walt Disney filmuke, su-kurtame 1931 metais. O štai šių žiemos kelių elniams per Nau-juosius nušvies Mėnuli pilnat-is. Nuo senų senovės būta pa-pročio pasidairyti į tai, kas matyti dangaus skliaute; pir-ma – nustatant žiemos kalendo-rinių švenčių datas, antra – spėjant būsimųjų metų rūpe-čius ir darbų sėkmę.

Šventinė žvakių šviesa

Paskutinėje šių metų paro-doje Vilniaus „Vartų“ galerijoje dailės žanrų ir stilių įvairovę dovanoja žinomi Lietuvos ir už-sienio dailininkai.

Artėjantių Kalėdų ramybę ir vaško kvapą skleidžia lietuvių ir latvių keramikos paroda „Šviesa“, kurioje Jolantos Kvašytės. Garsių keramikų, tarp jų ir pasaulinio lygio latvių keramikos meistro Peter Mar-tinson, darbus apšviečia įkom-ponuotų žvakių liepsnelės. Dešimties lietuvių ir penkių latvių autorių darbai iš molio, šamoto, akmens masės, porceliano su-kurti, naudojant įvairias techni-kas, tarp jų – lipdybos, sodos degimo, juodosios keramikos, taip pat prie keramikos deri-nant skirtingos prigimties me-džiagas – žalvarį, akmenį, auk-są, medį.

Dviejose galerijos salėse pri-statoma spalvingos biografijos svečio – vengrų kilmės daili-ninko Peter Panyoczi kū-ryba, atstovaujanti Naujosios Zelandijos ir Šveicarijos dailėi. Autorius gimęs Vengrijoje, ta-ciau po 1956 m. revoliucijos su tėvais pabėgęs į Šveicariją, ten užaugęs, baigęs vokiečių ir anglų kalbos bei meno istorijos studijas. Jau daugiau kaip

dešimtmetį jis yra ir Naujosios Zelandijos pilietis.

Pirmą kartą Vilniuje viešin-tis dailininkas žiūrovams pri-stato darbus iš abstrakčios ta-pybos ciklų „Linijos“, „Diskai“, „Sferos“, „Elipsės“, „Barai“ ir kt., taip pat pluoštą monotipijų ant rankų darbo popieriaus. Pa-sak autoriaus, skirtingos pri-gimties ir formos kūriniais jis atskleidžia įvairius savo inty-maus pasaulio aspektus, o geo-metrinių simetrijų kaitoje ieško harmonijos blyksnio. Dailininkas neslepia ir Naujosios Zelan-dijos maorių kultūros įtaką savo kūrybai, tačiau sako atsto-vaujantis ir Šveicarijos dailėi – neseniai už savo tapybą buvo įvertintas pirmąja premija Miamio (JAV).

Tęsiant kalėdinių miniatiūrą parodų tradiciją, likusias dvi „Vartų“ sales užėmė šimet gale-rijos parodose dalyvavusių dai-lininkų nedidelio formato kū-riniai su nurodytomis kainomis. Lešas, surinktas pardavus šiuos kūrinius, galerija nusprendė prieš šventes paaukoti dailini-ninkams, dėl ligos ar kitos bėdos patekusiems į sunkią finansinę padėtį.

(Elta)



Žymuo konkurso nugalėtojai – įteikia Vytauto Didžiojo universiteto Kaune rektorius dr. Vytautas Kaminskas.

Rudeniniai poezijos skaitymai

Išėjimas pasaulio ir Lietuvos kasdienybės jungtys jau seno-kai tapo ne tik juntamos, bet ir apčiuopiamos, materializuotos dosnių mecenatų, apsisprendu-sių įprasminti ryšius su savo žeme konkretesniais būdais. Prano Lemberto jaunųjų poetų konkursas taip pat buvo įsiū-buotas dosnių rėmėjų, radusių bendramintį Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių literatū-ros katedroje. Ir šiais metais, įrudenėjus, ši kartą Kriukuose, gimtoje žinomo kultūros vei-kėjo, VDU absolvento, teisi-ninko, poeto Prano Lemberto teisėmis konkuruoti su kitais jaunaisiais poetais, dar tik be-siskinančiais kelią į pripa-zinimą. Jie buvo apdovanoti kuklesnėmis pinigėmis pre-mijomis ir vertingomis knygo-mis. Šių metų karūnuotieji:

Pirmosios vietos laimė-tojai – Evelina Bondar (Manų košė), Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas.

Ieva Karpavičiūtė (Augustė), VDU, Politikos mokslų ir di-plomatijos institutas.

Živilė Litvinaitė (Paukštė), Vilniaus universitetas, Komu-nikacijos fakultetas.

Antroji vieta buvo paskirta Akvilei Reklaitytei (Tobulėja), Vilniaus universitetas, Eglei Bazaraitėi (Egle), Kauno tech-nologijos universitetas, Staty-bos ir architektūros fakultetas, Justui Jasėnui (Juozas Žvirgž-das), Šv. Juozapo kunigų semi-narija, Vilnius.

Trečią vietą pelnė Gintarė Kovaliovaitė (ruben tiško),

trys trečios vietos; už neabejoti-nus talento proveržius paska-tinti dar trys poezijos kūrėjai. Prizinių vietų laimėtojųms įteiktos ganėtinai solidžios pi-niginės premijos. Konkurso naujiena – pagrindinis prizas, skirtas dviem autoriams – En-rikai Striogaitei (Vilniaus uni-versitetas, Kauno humanitari-nis fakultetas) ir Donatui Petrošiui (Vilniaus pedagoginis universitetas); šie autoriai jau išleido pirmąsias poezijas kny-gas, todėl nebepalygiomis teisėmis konkuruoti su kitais jaunaisiais poetais, dar tik be-siskinančiais kelią į pripa-zinimą. Jie buvo apdovanoti kuklesnėmis pinigėmis pre-mijomis ir vertingomis knygo-mis. Šių metų karūnuotieji:

Pirmosios vietos laimė-tojai – Evelina Bondar (Manų košė), Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas.

Ieva Karpavičiūtė (Augustė), VDU, Politikos mokslų ir di-plomatijos institutas.

Živilė Litvinaitė (Paukštė), Vilniaus universitetas, Komu-nikacijos fakultetas.

Antroji vieta buvo paskirta Akvilei Reklaitytei (Tobulėja), Vilniaus universitetas, Eglei Bazaraitėi (Egle), Kauno tech-nologijos universitetas, Staty-bos ir architektūros fakultetas, Justui Jasėnui (Juozas Žvirgž-das), Šv. Juozapo kunigų semi-narija, Vilnius.

Trečią vietą pelnė Gintarė Kovaliovaitė (ruben tiško),

VDU, Menų institutas, Gvidas Latakas (Žuvelis), VDA, Kauno dailės fakultetas, Vaiva Grai-nytė (Optika), Lietuvos muzi-kos ir teatro akademija.

Siemetinė studentiška poezi-ja, R. Keturakio nuomone, traukia nuoširdumu ir atviru-mu, skaidrumu ir šviesa, ypa-tingai sušvintančia šiandieni-niame kasdienybės triukšme. V. Višomirskytė akcentavo spe-cifinę stilistiką – brūkšniais ko-duotus nutylėjimus, eksperimen-tus buitine leksika, išryš-kino atsiveriančias naujas inty-mumo erdves, netikėtai plyks-telėjusius tėvo, motinos įvaiz-džius. Originalumas ir drąsa – ryškiausi punktyrai, žymintys ne tik laureatų poetinius teks-tus. Gera žinia konkurso daly-viams – R. Keturakio, vyriausiojo VDU leidyklos redaktoriaus, pažadas išleisti jaunųjų poetų kūrinių almanachą, pa-dėsiantį aiškiau pamatyti šiandieninės poezijos judėjimą ir numatyti perspektyvas.

Dėkojant gerbiamesiems me-cenatams Monikos Lambertienės ir Vitalio Lemberto rūpe-sčių įsteigtas jaunuosius poetus remiantis fondas, reikėtų pa-linkėti rašantiems drąsos ir polėkio, kitą rudenį vėl atve-siančio į Kauną, Vytauto Di-džiojo universiteto Lietuvių lite-ratūros katedrą.

VDU Lietuvių literatūros katedra



Sveiki sulaukę šventų Kalėdų!

TURINYS — 2004 TURINYS — 2004 TURINYS — 2004 TURINYS — 2004 TURINYS — 2004

IVYKIAI IR ŽMONĖS

-- Paskirta „Metų vertėjo kreslas“ premija — 03.06, #10;
-- „Amerikiečiai pagerbė lietuvių dailininką“ — 04.03, #14;
-- „Išskelbiavo...“ — 04.03, #14;
-- „Poetės iš Čikagos vakaras Kedainiuose“ — 10.02, #36;
-- „Antanas Balašaitis: „Pedagogo J. Masilionio atminimui“ — 03.27, #13;
-- Aleksandra Balčiūskienė: „Prisimintas kompozitorius V. Jankūnas“ — 05.29, #22;
-- Vytautas Baltūnas: „Nuo Lemoni iki Panevėžio“ — 02.07, #6;
-- Prof. hab. dr. Romualdas Baltrušis: „Žymiam inžinieriui Kazui Sekmakiui“ — 10.30, #40;
-- Juozas Baužys: „Tautiško ir tapatybės išaiškinimas“ — 09.25, #35;
-- Danutė Bindokienė: „Mes — Lietuva“ — 03.20, #12; „Išskrido su juodvarniais...“ — 04.17, #16; „Netekome uolius bendradarbiu“ — 05.22, #21; „Jautrus ir žaismingas pasakorių“ — 06.26, #26; „Pasitinkant XII Lietuvos tautinių šokių šventę“ — 07.03, #27; „Kaip greitai, kaip greitai...“ — 09.11, #4; „Paskirtos 2004-ųjų m. JAV LB Kultūros tarybos premijos“ — 09.18, #34; „Pasišventęs žurnalistas“ — 10.23, #39; „Paskirtos Lietuvos rašytojų draugijos premijos“ — 11.06, #41;
-- Vytautas Bubnys: „Mes — Lietuva“ — 03.23, #12;
-- Dalia Cidzikaitė: „Prof. D. Furmonavičiaus paskaitos Čikagoje“ — 05.08, #19;
-- Dalia Cidzikaitė ir Daiva Litvinaitė: „51-asis Santaros-Šviesos suvaziavimas“ — 10.02, #36;
-- Rasa Cikaniavičienė: „Susitikimai Druskininkuose“ — 12.18, #47;
-- Jonas Česnavičius: „Donelaičio metai Karaliaučiaus krašte“ — 11.06, #41;
-- Dr. Daiva Dapkutė: „VDU Garbės doktoratas kun. Vincui Valkavičiui“ — 03.06, #10;
-- Regina Gasparionienė: „Aciu dižiam lietuvininkui“ — 05.01, #18;
-- Rima Marija Girmis (Krištapontė): „Bostono kultūriniai su- batvakariai“ — 04.24, #17;
-- „Lietuviai, Sorbonos universiteto teisės daktaras“ — 01.24, #4;
-- Birutė Janulevičienė: „Vytautas V. Landsbergis: pamąstymai iš provincijos“ — 04.03, #14;
-- Juozas Jasaitis: „Mes — Lietuva (Ganytojas)“ — 03.20, #12;
-- Vytautas A. Jonynas: „Prisimenant Iloną Gražytę-Maziliauskienę“ — 09.25, #35;
-- JPP: „XXII LB Kultūros tarybos premijų šventė“ — „Lietuviškos melodijos iš Detroito“ — 10.23, #39;
-- Bronius Juodelis: „Literatūrinė šventė Čikagoje“ — 11.27, #44;
-- Vaclovas Juodpūsis: „Adedatas Tauragis“ — 05.08, #19; „Antanas Sprindys“ — 06.26, #26;
-- Egidija Kaulakytė: „Vilniaus šviesulių atminimas gyvas“ — 12.04, #45;
-- J. Kavaliūnaitė: „Vacio Kavaliūno žemės kelias ir palikimas“ — 05.22, #21;
-- Raimundas Kiršteinis: „Vargonų šventė Rochester mieste“ — 11.20, #43;
-- Libertas Klimka: „Pabaltijo universiteto atminimui“ — 06.12, #24;
-- Paskirta Dr. Jono Basanavičiaus premija — 11.27, #44; „Knygnešius teigė sukaktis“ — 12.04, #45;
-- Ingrida Korsakaitė: „Knyga apie A. Tamošaitį gyvenimą ir kūrybą“ — 04.17, #16;
-- Vytautas Kubilius: „Pagerbtas poetas“ — 01.24, #4;
-- Ramunė Kubiliūtė: „50-oji Europos lietuvių studijų savaitė“ — 07.31, #31;
-- Vytautas V. Landsbergis: „Verdenės mokytoja“ — 10.02, #36;
-- Anatolijus Lapinskas: „Metai bei Antano Smolskaus birbynės čiulbėjimo“ — 12.18, #47;
-- Genovaitė Macionienė: „Retas renginys Philadelphiaje“ — 07.10, #28;

Janina Masalskienė: „Amb. Ugnės Karvelis biblioteka Vytauto Didžiojo universitetui“ — 05.08, #19;
MSP: „Santaros-Šviesos federacijos 51-asis suvaziavimas“ — 07.03, #27;
Bronius Nainys: „Susipynę keliai ir portretai“ — 01.24, #4; „Dainavai tinka ir tango“ — 04.24, #17;
Viktoras Nakas: „Dešimt metų be Stasio Lozoraičio“ — 06.12, #24;
Algimantas A. Naujokaitis: „Sydney-Vilnius“ — 01.17, #3; „Laureatų mintys“ — 03.13, #11; „Knygų paradas“ — 03.27, #13; „Humanitarinių mokslų deimantukai“ — 05.08, #19;
Doc. dr. Juozas Pabrėža: „Šiaurės universiteto garbės daktaras“ — 06.05, #23;
Virginija Paplauskienė: „Muziejus J. Zikarui prisiminti“ — 01.31, #5; „Lietuviškos vertybės yra anapus laiko“ — 07.24, #30; „D. Augienės viešnagė tėvyneje“ — 07.24, #30; „Žodis turi magišką galią“ — 10.09, #37; „Kūryba teikianti džiaugsmą“ — 11.20, #43;
Petras Petrutis: „Atsisveikinimas su dailininku“ — 01.24, #4;
Stanislovas Poniškaitis: „Vincio Natkevičiaus penktosios mirties metinėms“ — 10.30, #40;
Kęstutis Pranckevičius: „Vil pragydo „Poezijos pavasario“ pauktę“ — 06.05, #23; „Lietuva pagerbė dainingosios poezijos riterį“ — 06.26, #26;
Vitalija Pulokienė: „Premijuoti išeivijos kultūros šviesuliai“ — 11.06, #41;
Marija Remienė: „Amerikietis profesorius, lietuvių draugas“ — 04.03, #14; „XXII LB Kultūros tarybos premijų šventė: „Korėjai — išeivijos gyvybė“ — 10.23, #39;
Akad. Zenonas Rokus Rudzikas: „Valerijus Simulikas: „Rezoliucija“ — 07.17, #29;
Aldona Ruseckaitė: „Poeto B. Brazdionio palikimas grįžo į Lietuvą“ — 02.07, #6; „Gyvenimas rieda pirmyn“ — 07.31, #31;
Alė Rutar: „Mūsų draugė Monika“ — 06.19, #25;
Stasė E. Semėnienė: „Pasišventęs tėvynei ir tautai“ — 02.21, #8; „Ambasadore palikimas“ — 02.28, #9;
Kazys Skaisgiris: „Alė Kalvaitė tytytė amžinyben“ — 06.05, #23; Rimvydas Šilbajoris: „Apie Algirdą Landsbergį“ — 05.08, #19;
Ricardas Šileika: „Alfonso Maldonis: rašytojų balsas ir vaidmuo tureti būti didesnis“ — 06.12, #24; „Nebera to begalinio laiko jausmo“ — 10.09, #37; „Apie poetų krepšinį, naują knygų derlių ir kitus oro reikalus“ — 10.16, #38;
Audronė V. Škiudaitė: „Requiem Vytautui Kubiliui“ — 02.28, #9; „Iš Vokietijos barakų į Vilniaus barakus“ — 06.12, #24; „Siaurėja dižinių giminių ratas“ — 07.31, #31;
Edvardas Šulaitis: „Placius užmojų ir talentų jaunuoju“ — 06.19, #25; „Grozioji skirtas gyvenimas“ — 09.24, #34;
Asta Svedauskaitė: „Dainavos dainų derlius“ — 10.23, #39;
Milda Telksnytė ir Vygandas Rokaitis: „Netekome knygnešius palikuonės“ — 07.10, #28;
Laimutė Tidikytė: „Prisimintas Juozas Brazaitis“ — 01.03, #1; „A. Aistienė — įspūdziai iš Lietuvos“ — 07.17, #29;
Kun. Kęstutis Trimakas: „Sibiro kankinei skirti metai“ — 01.10, #32;
Doc. dr. Stasys Tumėnas: „Milžinas iš Žemaitijos“ — 06.05, #23;
L. Vaiciūnienė: „Mūsų tautinių šokių istoriniai bruožai“ — 07.03, #27;
Silvija Vėlavienė: „Kelionė per septynetą lietuvių išeivijos vargo metų“ — 07.17, #29;
Birutė A. Vindašienė: „Rasos (Posokčimienės) meilė tautiniam šokiui“ — 10.23, #39;
Pranas Visvydas: „Šokių elektorijoje erdvėje“ — 05.29, #22;
Vidmantas Vitkauskas: „J. I. laisvę fondo XIII studijų savaitė“ — 09.04, #32;

Vytautas Volertas: „Stasys Barzdukas ir JAV lietuvių bendruomenė“ — 01.13, #1;
Vytautas Voveris: „Kokį akmenį pakeliu, tokį ir nešu“ — 03.20, #12; „Čia mūsų žemė“ — 03.20, #12; „Algis Zaboras: „Niekad nenustosime Tavo mylėje“ — 12.18, #47;
IVAIRIOS TEMOS
-- „2004-ieji: Kalbos ir knygos metai“ — 01.17, #3;
Kristina Bareikienė: „W. Urban ir LTSC darbai pripažinti Lietuvoje“ — 03.06, #10;
Prof. dr. V. Bartkute: „Lietuvai žengiant į Vakarus“ — 03.13, #11;
Dalia Cidzikaitė: „Kaip mokam, taip šokam“ — 06.12, #24;
Mykolas Drunga: „Juo dar gali pasigirti Kaunas“ — 04.17, #16;
Česlovas Grincevičius: „Perkūnija“ — 06.26, #26;
Birutė Janulevičienė: „Demokratiškumo pamoka Folkehojskole“ — 07.31, #31; „Dviejų savių demokratizmo pamoka Folkehojskole“ — 09.04, #32; „Ramaus miestelio gyvenimo versmė“ — 09.18, #34;
Algimantas Katilius: „Vieno rankraščio pėdsakai“ — 10.16, #38;
Julius Keleras: „Apie naują Vilnių“ — 04.03, #14; „Graffiti: menas ar šiukšlės“ — 04.10, #15; „Lietuva: pilietinė visuomenė“ — 04.24, #17; „Niekio naujo ir po šian dienos saule“ — 05.01, #18; „Kova su vejo malūnais kartais savaime yra vertybė“ — 05.08, #19; „Apie Vilniaus sankryžų vaikus“ — 05.15, #20; „Paulius Jurkus — širdies ir kultūros žmogus“ — 06.05, #23; „Pokalbis su dr. Silvestru Gaizdūnu“ — 09.11, #33;
Libertas Klimka: „Senovės tarpusavio pramogos“ — 01.03, #1; „Užgavėnių paprotis kilmė“ — 02.28, #9; „Lietuviškieji Velykų papročiai“ — 04.10, #15; „Kregždės diena — Seštinė“ — 05.22, #21;
Laima Krivickienė: „Skelbia ir kviečia į būrį“ — 06.12, #24;
Ramunė Kubiliūtė: „Grandis šventica 45-ąjį jubiliejų“ — 05.01, #18;
Anatolijus Lapinskas: „Lietuvos kryždirbystė ir dainų šventės“ — 06.19, #25;
Vytautas V. Landsbergis: „Apie Gotlandą, Tarkovskį ir trolius“ — 12.18, #47;
Algimantas Lelešius: „Tauro muziejui 10 m.“ — 02.07, #6;
Algimantas A. Naujokaitis: „Knygnešys Juozas Masiulis“ — 04.17, #16;
Stasė Petersonienė: „Iš Lietuvos rašytojų draugijos veiklos“ — 07.10, #28;
Aldona Ruseckaitė: „Ar būtina nusilaukti koją, šokant per tvorą?“ — 01.17, #3;
Violeta Rutkauskienė: „Karališkieji Jogailos antspaudai — I dalis“ — 05.15, #20; „Karališkieji Jogailos antspaudai — II dalis“ — 07.17, #29;
Gintaras Šidlauskas: „Apie tikėjimo kankinę, sekuliarų politinį veikimą ir vienos knygos katalikišką statistiką“ — 12.11, #46;
Gražutė Šlapelytė Siritienė: „Meilė žodžiui ir lietuviškai knygai“ — 12.04, #45;
Audronė V. Škiudaitė: „Vilniuje saugomas išeivių kūrybos palikimas“ — 07.17, #29;
V.A.J.: „Sučičinskintas Batrušaitis“ — 01.03, #1;
Algimantas Zolubas: „Amžinoji ugnis teliepsnoja meile savo tautai“ — 11.27, #44;
RELIGIJA, FILOSOFIJA
Kun. Robertas Grigas: „Maldaknygė ir Lietuvos išsilavinimas“ — 09.18, #34;
Ses. Ona Mikalaitė: „Kristaus kancijos drama“ — 02.28, #9;
Kun. Viktoras Rimšelis, MIC: „Kristus prisikėlė iš numirusių“ — 04.10, #15;
Kęstutis A. Trimakas: „Kristaus

kancija šių laikų žiūrovams“ — 04.10, #15;
MOKSLAS
-- „Šiltai sutikta lietuvių muzika“ — 02.21, #8;
Vytautas Bieliauskas: „Globalizacija, tautiškas ir tapatybė“ — 09.11, #33;
Tomas Butvilas: „Pedagogų rengimo ypatumai“ — 02.14, #7;
K. Kryževičius: „Genocidas ir santarstinė religija“ — 01.17, #3;
Vytautas Miklaševičius: „Pamiršta Karaliaučiaus universiteto įkūrimo sukaktis“ — 09.04, #32;
LITERATŪRA IR KALBA
Danutė Bindokienė: „Jis atrado raktą nuo liaudies lobio skrynios“ — 07.24, #30;
Dalia Cidzikaitė: „10-oji Baltų studijų konferencija“ — 09.04, #32; „Mykolas Drunga: „Lenkija, Vokietija, Prancūzija: trijų literatūrų ryšiai“ — 05.08, #19;
Juozas Jasaitis: „Prozininko kelias“ — 03.20, #12;
Antanas Klimas: „Lietuvių pavardės, kilusios iš gyvenamosios vietos“ — 03.20, #12; „Svarsto lietuvių kalbos ateitį“ — 10.09, #37;
Libertas Klimka: „Vertingas baltų kultūros šaltinis“ — 04.24, #17; „Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena“ — 05.08, #19;
Dzūljeta Kulvietienė: „Maža tauta su dideliu žodynu“ — 04.17, #16;
Rūta Kuncienė: „Spaudos draugas Lietuvoje 1864–1904 m.“ — 04.24, #17;
Algirdas Landsbergis: „Lietuviškos novelės prancūzų kalba“ — 03.27, #13;
Vytautas V. Landsbergis: „Apie vaikus ir literatūrą vaikams“ — 02.14, #7; „Apie vaikų literatūrą“ — 10.23, #39;
Algimantas A. Naujokaitis: „Gimtoji kalba stipriausias tautos pamatas“ — 01.10, #2; „Lietuviškos spaudos atgavimo sukaktis“ — 02.14, #7; „Gyvoji literatūra“ — 02.28, #9; „Nuo Homero iki V. Papievio“ — 03.06, #10;
Tomas Pabedinskis: „Knyga, skirta lietuvių literatūrai“ — 10.09, #37;
Vitalija Pulokienė: „Išleidžiamas J. Švabaitės romanas“ — 01.24, #4;
Rita Repšienė: „Tiesant Jono Balio publikacijas“ — 07.24, #30;
Kun. Viktoras Rimšelis, MIC: „Lietuvių kalbos istorija“ — 02.14, #7;
Dr. Irena Smetonienė: „Lietuvių valstybinė kalba: tikrovė ar vaizduotė“ — 01.10, #2;
A. V. Škiudaitė: „Iš meilės ir skausmo gimusios eilės“ — 01.03, #1;
Arvydas Šliogeris: „Humanistika ir lietuvių kalba“ — 01.10, #2;
Elena Vaisnienė: „Shakespeare lietuviškai“ — 05.22, #21;
Vytautas Volertas: „Salties“ — 05.22, #21;
Milda Zinevičienė: „Spaudos atgavimo šimtmetis“ — 05.15, #20;
Zigmantas Zinkevičius: „Paminklas išnykusiai Zietelos lietuvių kalbai“ — 09.04, #32;
Algimantas Zolubas: „Jų deka Lietuva iki šiol gyva“ — 05.15, #20;
MENAS
Monika Bončkutė: „Broliai Zhou — meditacija keturiomis rankomis“ — 12.11, #46;
Goda Giedraitytė: „Spalvota Ernesto išpažintys“ — 06.05, #23;
Jadvyga Godunavičienė: „Tapytojai individualistai“ — 01.03, #1;
Algimantas Kuncius fotografuoja Vilnių“ — 05.08, #19; „Kunigo fotografijos“ — 05.22, #21; „Dvi parodos Genocido aukų muziejuje“ — 06.12, #24; „Nepaprasto kolorito meistras“ — 06.12, #24; „Sielos Golgota ir šviesa“ — 07.24, #30; „Šv. Kazimiero garbinimas ir ikonografija Lietuvoje“ — 10.30, #40;
Catherine Jacobi: „Žvilgnis į ateitį, mintys apie praeitį“ — 01.03, #1;
Kristina Jokubavičienė: „Pr. Domaičio paveikslai Diuseldorfe“ — 03.27, #13;
Bronius Juodelis: „Amžinybės ženklių kūrėjas“ — 06.19, #25;
Laima Krivickienė: „Graži dovana meno mylėtojams“ — 03.06, #10; „Dailininkė kuria odo meno pasaulį“ — 03.06, #10; „Paveiksluose ir poezijoje viskas įmanoma“ — 03.13, #11; „Pirmoji paroda“ — 03.27, #13; „Tekstiliniai paveikslai“ — 04.17, #16; „Lietuvių dailės klasika Čikagos pašonėje“ — 05.01, #18; „Fantazija atveria kūrybai vartus“ — 05.29, #22; „Kūryba — vaistas nuo gyvenimo negandų“ — 11.13, #42;
Anatolijus Lapinskas: „Nidos ekspresija atkelia į Vilnių“ — 11.20, #43;
K. V.: „Paroda Lietuvos ambasadoje“ — 01.24, #4;
Vida Mažrimienė: „Saulėta krašto vaizdų mozaika“ — 01.20, #2; „M. K. Čiurlionis garsina Lietuvą“ — 01.10, #2;
A. Naujokaitis: „Veidai ir mintys“ — 01.03, #1;
Tomas Pabedinskis: „Tarptautinio projekto pabaigtuvės“ — 11.13, #42;
Petras Palys: „Liko nenusakomai stipri gyvybės jėga“ — 04.17, #16; „Nepaprasta vidinė harmonija“ — 12.04, #45; „Nesvetima ji ir Lietuvoje“ — 11.20, #43;
Aldona Žemaitytė Petruskienė: „Kultūros odė Paežeriuose“ — 06.26, #26;
Ricardas Šileika: „Iš druskos gamintas menas“ — 07.17, #29; „Ukmergėje liepos mėnesį buvo „Akmenų amžius“ — 09.11, #33;
Elena Urbaitytė: „Dail. V. Kanytės Balukienės tapyba“ — 03.13, #11;
Milda Zinevičienė: „Laikas, kada grožis karaliauja“ — 02.21, #8; „Sibiro tremtinio kūryba“ — 06.26, #26;
Algimantas Žižūnas: „Ši kartą fotografijos iš Danijos“ — 12.04, #45;
POEZIJA IR APIE POEZIJĄ
Jonas Aistis: 06.26, #26; Bernardas Brazdionis: 07.10, #28;
Paulius Demikis: 06.19, #25; Irena Gelazienė: 03.13, #11; 12.04, #45;
Stasys Jonauskas: 10.16, #38; Anatolijus Kairys: 01.03, #1; 01.24, #4; 02.14, #7; 0 4.24, #17; 05.29, #22; 07.31, #31; 11.27, #44; 12.18, #47;
Alfonso Maldonis: 06.12, #24; Rūta Marija: 01.03, #1; Agnė Miegel: 05.01, #18; Nijolė Miliauskaitė: 05.29, #22; 10.02, #36;
Stasys Santvaras: 10.23, #39; 10.30, #40;
Lionė Sutema: 09.18, #34;
Laimutė Tidikytė: „Buvo praeigės ilgesio akim“ — 06.26, #26; Alfonsas Tyruolis: 09.11, #33; 10.09, #37;
Linas Umbrasas: 01.31, #5; Rimantas Vanagas: 05.29, #22; Paul Verlainė: 02.21, #8; Aldona Veščūnaitė: 01.17, #3; 05.22, #21; 11.06, #41; Stasys Yla: 05.15, #20;
MUZIKA, KONCERTAI
-- „Dėmesio vertas debiutas“ — 02.21, #8;
Dalia Augėnienė: „Dainos choro sukaktis“ — 07.03, #27;
Jolanta Baniene: „Sutarem, tikrai sutarem“ — 02.14, #7;
Danutė Bindokienė: „Jos muzika pakelia iki dangaus“ — 10.09, #37; E.M.: „Vilniaus styginių kvartetas gastroliuos Š. Amerikoje“ — 10.16, #38;
Dijana Giedgaudaitė: „Išdalinta rudens romantika“ — 12.04, #45;
Jadvyga Godunavičienė: „Šeštieji sugrįžimai“ — 05.15, #20; „Tebe-aidi piemenėlių muzika“ — 12.11, #46;
Laima Krivickienė: „Valio talen-

tingiesiems muzikams!“ — 11.27, #33;
Ramunė Kryžauskienė: „Lietuvių fortepijono pradininkai JAV“ — 05.15, #20;
Dzūljeta Kulvietienė: „Su Pažaisliu ateina vasara“ — 06.05, #23;
Anatolijus Lapinskas: „Skambancios Užpalių stygos“ — 07.24, #30; „Lietuvių liaudies instrumentų skambesys neturi nutilti“ — 12.04, #45; „Aktorės laimė — prancūziškos dainos“ — 12.04, #45; „Žolynai atvažiuo į Alytų“ — 12.11, #46;
Ignas Medziukas: „G. Gudauskienė — laureatė“ — 01.31, #5;
P. Palys: „Laikau save lietuvių smuikininku“ — 03.13, #11; „MET operoje dainuos Violeta Urmana“ — 06.26, #26; „Smuikininkas ir plokštelė, ir žodyje“ — 07.24, #30; „Iš operų pasaulio išskrido „Butterfly“ — 09.11, #33;
Petras Petrutis: „Pokalbis su pianiste“ — 07.24, #30;
Ricardas Šileika: „Vilniuje — visos Lietuvos spalvos, dainos ir šokiai“ — 09.04, #32;
Kazys Skaisgiris: „Žalia — tai laukų spalva“ — 04.03, #14;
Irena Skomskienė: „Koncertai komp. Vlado Jakubėno šimtmėčiui paminėti“ — 06.19, #25;
V. A. Suziedelis: „Religinė muzika iš Baltijos kraštų“ — 04.03, #14; Asta Svedauskaitė: „Jubilėjaus varpams skambant“ — 12.11, #46;
Audronė V. Škiudaitė: „Lietuvos kariūnai rengiasi Čikagon (1)“ — 02.14, #7; „Lietuvos kariūnai rengiasi Čikagon (2)“ — 02.28, #9;
Pranas Visvydas: „Stinga tinkamų žodžių jo talentui apsaugoti“ — 10.16, #38; „Dviejų kvartetų koncertai“ — 11.27, #44;
Milda Zinevičienė: „Pažintinės akimirkos su Kinijos opera“ — 05.08, #19;
Audronė Žiraitytė: „O. Narbutaitė — skambus Baltijos balsas“ — 01.24, #4;
TEATRAS, FILMAI
Regina Balčiūnienė: „Jeigu nerūpėtų, motina tėvyne“ — 03.13, #11;
Danutė Bindokienė: „Audrė Budrytė, Teatro premijos laureatė“ — 11.06, #41;
Rima Krištapontė Girmiuvienė: „Filmas apie Mariją Gimbutienę“ — 02.07, #6;
Jadvyga Godunavičienė: „Filmas Amerikos lietuviams“ — 02.28, #9;
„Skrajojanti olandų rezisavo amerikietis“ — 05.08, #19;
Dr. Violeta Kelertienė: „Kiekvienas autorius numiršta, o skaitytojas — amžinai gyvas“ — 11.20, #43;
Vitalija Pulokienė: „XI Teatro festivalis, kultūrinis tradicijų tarsi“ — 11.13, #42; „V. Valašinas: per šias dienas aš mačiau teatrą“ — 12.11, #46;
Linda Rugienienė: „I Detroitą sugrįžo lietuviškas teatras“ — 11.13, #42;
Alė Rūta: „Los Angeles Dramos samboris“ — 02.21, #8;
Edmundas Simanaitis: „Tautos epo atspindys filme „Vieni vieni“ — 03.06, #10;
Audronė V. Škiudaitė: „Sustabdytos Čikagos lietuvių teatro istorijos akimirkos“ — 11.13, #42;
Laimutė Tidikytė: „Krikščioniško teatro studija“ — 02.07, #6;
Pranas Visvydas: „Intymus monospetaktis“ — 01.31, #5; „Sezonų pauzės debiutas“ — 02.28, #9; „Nuo vaidybos neišsisuksi“ — 04.24, #17; „Kai viskas vieningai susiklostė“ — 05.01, #18;
LEIDINIAI
-- „K. Trimako knyga apie jaunimą ir tėvus“ — 01.17, #3; „Kaip tik Velykoms!“ — 04.10, #15;
Danutė Bindokienė: „Mūsų tautos netektis“ — 04.10, #15; „Poetė išvies šviesų minties blykstelėjimą“ — 05.22, #21; „Eilinės kasdienybės neeilinės kronikėles“ —

05.22, #21; „Angelių pasaulis pagal Algimantą“ — 06.05, #23; „Menkas leidinys apie žymią asmenybę“ — 06.05, #23; „Iš po šmaikščios Kosto Ostrausko plunksnos“ — 06.05, #23; „Naujas poezijos rinkinys“ — 10.02, #36;
Stasys Goštautas: „Užrašai iš Vilniaus“ — 09.25, #35; „Užrašai iš provincijos“ — 11.06, #41;
Vaiva Grainytė: „Pasvirusios tikrovės apkalta — neįmanoma“ — 10.02, #36;
-- „Nauja Juliaus Butėno knyga“ — 03.27, #13;
Anatolijus Kairys: „Naujas „Varpas“ — 01.31, #5;
Antanas Klimas: „Benzovežiai ir degalinės Vilniuje“ — 05.15, #20;
Romualdas Kriaučiūnas: „Miežiškiai — meno mėgėjų sostinė“ — 01.24, #4; „Nėra liudnesio vaido už tuščią sodybą“ — 01.24, #4; „Rasytinis mons. Klemenso Gutausko portretas“ — 04.03, #14; „Lietuvos katalikų universiteto steigėjas“ — 04.24, #17; „Trys ateitininkijos dienos“ — 10.09, #37; „Gyvenu neturintį, bet prasmingai“ — 11.27, #44;
Laima Krivickienė: „Vartai iš pračios dabartį“ — 04.24, #17;
Aldona Kvedariene: „Miškas ir mes“ — 04.03, #14;
Kristina Lapienytė: „Nauja dr. Roberto Vito knyga“ — 05.15, #20;
Algimantas A. Naujokaitis: „Antarasis antologijos tomas“ — 03.13, #11; „Tautinei kultūrai ugdyti“ — 04.10, #15; „Kaimo kasdienybės žavesys“ — 05.08, #19;
Tomas Pabedinskis: „Naujas išeivijos dailės tyrimo tarpsnis“ — 01.31, #5; „Kariuomenei skirta knyga“ — 04.03, #14; „Vytauto Didžiojo universiteto laikraščiai 10 metų“ — 06.12, #24;
Petras Palys: „Sukaktuvinių žurnalų numerį pasitinkant“ — 11.27, #44;
Daina Parulskienė: „Daugybė nuomonių ir visos tinka“ — 01.17, #31;
Asta Petraitytė: „Iš lietuvių išeivijos literatūros istorijos“ — 03.27, #13;
Aldona Žemaitytė Petruskienė: „Tikėjimo ir meno spindesys“ — 09.18, #34;
Justinas Pikūnas: „Daugiau meilės ir entuziavimo konkrečioms darbams“ — 06.19, #25;
Kęstutis Pulokas: „Knyga apie mūsų istoriją“ — 03.27, #13;
Stasė E. Semėnienė: „Tokio ir Lietuvoje neišleidžia“ — 09.18, #34;
Edmundas Simanaitis: „Knyga pasirodė pačiu laiku“ — 05.29, #22;
Ricardas Šileika: „Trys Janavičių knygos Rašytojų klube“ — 11.06, #41;
Aldona Šmulkstienė: „Lietuvos istorijos slinktis išeivijos akimis“ — 10.30, #40;
Edvardas Šulaitis: „Svarbus lietuvių teatro istorijai“ — 11.13, #42; „Komp. Juozo Bertulio bažnytinė muzika“ — 11.27, #44;
Kun. dr. Kęstutis Trimakas: „Dr. J. Adomavičius: „Atgimime geriau“ — 01.17, #13; „Kun. K. Palio rinkiniai žodžiai“ — 09.18, #34; „Kitokia knyga apie Mariją Petkauskaitę“ — 10.09, #37;
Dr. Stasys Tumėnas: „Knyga apie prof. Joną Rackauską“ — 10.30, #40;
Silvija Vėlavienė: „Aleksis Rannit — lietuvių kultūros bičiulis“ — 10.16, #38;
Pranas Visvydas: „Poezija iš įvairių pasterių“ — 01.17, #3; „Poetiškai žvelgiant į daug ką“ — 04.10, #15; „Dviejų moksleivių knyga“ — 09.25, #35; „Rimties ir komizmo savaika“ — 10.30, #40; „Lietuvio melancholija Paryžiuje“ — 11.20, #43; „Kelionė į lapkritį“ — 11.27, #44;
Vytautas Zabielskas: „Sulaukt me trečiojo tomo“ — 02.21, #8;
Garielis Žemkalnis: „Lietuvos metraštis“ — 02.21, #8;
Anatolijus Žibaitis: „Motinos meilė laikuose“ — 11.20, #43;
Algimantas Žižūnas: „Mes — i Soduvos“ — 10.09, #37;

05.22, #21; „Angelių pasaulis pagal Algimantą“ — 06.05, #23; „Menkas leidinys apie žymią asmenybę“ — 06.05, #23; „Iš po šmaikščios Kosto Ostrausko plunksnos“ — 06.05, #23; „Naujas poezijos rinkinys“ — 10.02, #36;
Stasys Goštautas: „Užrašai iš Vilniaus“ — 09.25, #35; „Užrašai iš provincijos“ — 11.06, #41;
Vaiva Grainytė: „Pasvirusios tikrovės apkalta — neįmanoma“ — 10.02, #36;
-- „Nauja Juliaus Butėno knyga“ — 03.27, #13;
Anatolijus Kairys: „Naujas „Varpas“ — 01.31, #5;
Antanas Klimas: „Benzovežiai ir degalinės Vilniuje“ — 05.15, #20;
Romualdas Kriaučiūnas: „Miežiškiai — meno mėgėjų sostinė“ — 01.24, #4; „Nėra liudnesio vaido už tuščią sodybą“ — 01.24, #4; „Rasytinis mons. Klemenso Gutausko portretas“ — 04.03, #14; „Lietuvos katalikų universiteto steigėjas“ — 04.24, #17; „Trys ateitininkijos dienos“ — 10.09, #37; „Gyvenu neturintį, bet prasmingai“ — 11.27, #44;
Laima Krivickienė: „Vartai iš pračios dabartį“ — 04.24, #17;
Aldona Kvedariene: „Miškas ir mes“ — 04.03, #14;
Kristina Lapienytė: „Nauja dr. Roberto Vito knyga“ — 05.15, #20;
Algimantas A. Naujokaitis: „Antarasis antologijos tomas“ — 03.13, #11; „Tautinei kultūrai ugdyti“ — 04.10, #15; „Kaimo kasdienybės žavesys“ — 05.08, #19;
Tomas Pabedinskis: „Naujas išeivijos dailės tyrimo tarpsnis“ — 01.31, #5; „Kariuomenei skirta knyga“ — 04.03, #14; „Vytauto Didžiojo universiteto laikraščiai 10 metų“ — 06.12, #24;
Petras Palys: „Sukaktuvinių žurnalų numerį pasitinkant“ — 11.27, #44;
Daina Parulskienė: „Daugybė nuomonių ir visos tinka“ — 01.17, #31;
Asta Petraitytė: „Iš lietuvių išeivijos literatūros istorijos“ — 03.27, #13;
Aldona Žemaitytė Petruskienė: „Tikėjimo ir meno spindesys“ — 09.18, #34;
Justinas Pikūnas: „Daugiau meilės ir entuziavimo konkrečioms darbams“ — 06.19, #25;
Kęstutis Pulokas: „Knyga apie mūsų istoriją“ — 03.27, #13;
Stasė E. Semėnienė: „Tokio ir Lietuvoje neišleidžia“ — 09.18, #34;
Edmundas Simanaitis: „Knyga pasiro